

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

SZABADSÁG

LIBERTY

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esű Ujság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 24. SZÁM.

HARMINCHADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, hétfő, 1921 január 31.

THIRTIETH YEAR.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

A SZERELMESÉNEK KARJAIBAN SZENVEDETT KI AZ ÖNGYILKOS ELKESEREDETT SZERELMES LÁNY

Egy szép fiatal chicagói leány eldobta az életét, mert a szerelme nem látogatta meg. — Verseny a halállal. — Aki megmérgezi magát, aztán a vízbe akar ugrani.

CHICAGO, jan. 29. — A huszonegy esztendő Louis Jaques, akinek karjai között vasárnap este Miss Hazel Dewy Rice kiszemelt, akit letartóztattak, de aki, ügyvédje tanácsára az ügyvel kapcsolatban eddig egy szót se szólt, végre megtörte a csendet és a következő nyilatkozatot tette:

"December tizenhatodikán találkoztam Hazellel először egy táncmulatságon, a mi a Lincoln Clubban volt. Gyönyörű nő volt a Hazel. Nem bírtam levenni róla a szememet. Legjobb modora volt az egész társaságban, kérem, se nem dohánzott, se nem ivott — minden fellow csak búska lehetett rá, ha egy ilyen nőbe beleeszeret, amint én beleeszerettem.

Irtam neki szerelmes leveleket? Mi van ebben? Ha valaki szerelmes és ez bűn, akkor én bűnös vagyok. Vasárnap reggel Hazel felhívott, hogy látogassam meg, de én a családommal voltam és ezt meg is mondtam neki. Kicsit mérges lett, de ez volt az egész. Kirándulásra voltunk, este tértünk haza. Újra felhívott, hogy jöjjek el a lakására, mert nagyon egyedül érzte magát. Kértem legyen tekintettel arra, hogy fáradt vagyok. Erre kijelentette, hogy ha nem megyek el, nem akar többet látni tőlem. A hangja megdöbbentett. Mikor lakásotla a kagylót, azonnal fel akartam ismét hívni, hogy magyarázatot adjak, nem tudtam összeköttetést kapni, beugrottam az apám autójába és hazáig szedtem. A Montré boulevardon rohantam lefelé, mikor megpillantottam Hazelt a járda. Bundában volt, a száján egy törülközőt szorított. Olyan gyorsan hajtottam, hogy nem tudtam azonnal megállni, megfordultam, szólalt nekem, üljön be. Felkaporodott mellem.

— Mi baj? kérdeztem, mikor spádi arcára pillantottam. Nagy könnyek folytak a szeméből. — Meg akarok halni, zokogta, vigyél el a tóig, meg akarom élni magamat. Különben nem élni. — Mi az? — Már vettem be mérget. Mint egy örült rohanatban az első patikába, hogy segítsen nekem rajta. Nem tudtak. Hosszu ideig nem tudtak orvost kapni. Végre jött egy, ezzel együtt sietünk a kórházba, nem jött senki a segítségünkre, magamnak kellett át felvennem. Mikor lettem, már halott volt. Szegény..."

Sirtak az esküdtnök, de meghozták a halalos verdiktet. SEATTLE, Wash., jan. 28. — Egy esküdtségi, amely öt nőből és hét férfiből állott ötvenegy pernyi vitaközlés után bűnösnek mondotta ki John Schmidt banditát elsőfokú gyilkosság elkövetésében és azt ajánlotta, hogy akasztás után bűnhődjék. Két szoknyás esküdtt sirt, amidőn a halalos verdiktet felolvasták. Schmidt, aki kijelentette a tanúsközlésben, hogy inkább akasztókat kíván, mint életfogytig tartó fegyházat, a múlt pénteken letette James O'Brien ténkezőndőrt, akivel revolverharcot vívott. Hamarosan költérelt juttatta az ügyészség.

Nagy whisky raktárt találtak egy garázsban. LEXINGTON, Ky., jan. 28. — A Lexingtoni prohibíciós ügyek fő fogást csináltak tegnap. Betörték Isaac Miller garázsába, mely a város határában van, s 225 gallon whisky találtak benne. Azt hiszik, hogy a környékbeli whiskyárúsok mindannyian Millertől kapták whiskyjukat.

A garázsban talált whisky értékét 18.000 dollárra becsülik. Az üvegek egy frankforti pálinkagyár címkéje volt. Visszatartást indult meg a gyár ellen.

A csók örültje garázdálkodik az iowai Red Oakon. RED OAK, Ia., jan. 28. — Az asszonyok és leányok nagy része nem mer kimenni este az utcára, amióta egy különös férfi garázdálkodik a helységben. Ez a férfi átkarolja és megcsókolja a nőket, akikkel találkozik az utcán. Ez a szörnyűség dolog nem kevesebb mint negyvenkét nővel történt meg. Ezek a nők, ó borzalom, olyan bátrak, hogy ki mernek menni az utcára és eskő örültjének garázdálkodása dacára. Azt mondják, csak azért is!

Aggregények menekülése. TOPEKA, KANS., jan. 28. — Kansas állam szenátusának döntése után fellelkeznek az aggregények. Az a veszedelem fenyegette ugyanis az állam területén élő összes nőket férfiak, hogy külön tíz dollár fizetnek esztendőnként, azért a gyönyörűségért, hogy megőrizzék boldog legényeiket függetlenségét. Az aggregény-adó az állami képviselőház többsége elfogadta, de a szenátus többsége ellene döntött. A törvényjavaslat szerint az aggregény-adó egész összegét arra fordították volna, hogy magasabb fizetést biztosítsanak az állami tanítóknak.

KI KELLENE HAJITANI A MINISZTERT

A hirneves new yorki politikus és bankember azt javasolja, bocsássák el Palmer igazságügyi-minisztert. — Samuel Untermyer és az igazságügyi-miniszter háborúja.

NEW YORK, jan. 28. — Samuel Untermyer azzal a javaslattal áll elő, mozdítsák el az igazságügyi-ministeri székéből Palmert mint olyat, aki erre az állásra nem méltó, hogy ezzel példát szolgáltasson minden közhivatalnoknak — kivánja pedig ezt Samuel Untermyer annak ellenére, hogy Palmer méltósága öt hét múlva amúgy is lejárna. Palmer igazságügyi-minister sines különben valami jó véleményrel Samuel Untermyerről. Eljárást akart ellene indítani azon a címen, hogy annak idején szoros összeköttetést tartott fenn a német tengerésztilgyi attaséval, Boy Ed kapitánnyal.

Untermyer a nyilatkozatában, amit ezzel az ügyvel kapcsolatban kiadott, többek között meg a következőket mondja: "Az igazságügyi-ministernek már régen el kellett volna tűnie abban a jótékony homályban, amit ennek az adminisztrációnak minden egyes tagja már régen megérdemelt. Ennek a fanatikus anglo-amerikánusnak a számára a háború sose fog véget érni. Palmer meg azt is megteszi, hogy a klienseit zaklatja, német polgárokat, akik a háború alatt száz és száz milliót fektettek be Amerikában s akiknek a vagyontájjal ezzel szemben a kormány lefoglaltatta. Azt hiszem az igazságügyi-minister ezeket az embereket gonosztevőknek tartja, amiért ragaszkodtak Amerikához.

A legokosabb az lenne, ha az igazságügyi-minister deportálná Angliába, ott legalább meg tanulna, hogyan gyógyítja egy nagy nép a háború sebeit, ha ugyan Palmer képes valamit egyáltalán megtanulni."

Fegyháza itelték az akroni kábítószerekirályt. AKRON, O., jan. 28. George Meadot, aki Needham szövetségi ügyész szerint vezére az Akronban és környékén garázdálkodó kábítószerekirályok, Westenhaver clevelandi szövetségi bíró heroin, kokain, morfin és egyéb ilyen szerek árusításáért három évre elküldötte tegnap az atlantai szövetségi fegyháza.

Elhunyt Anglia volt romániai nagykövete. LONDON, jan. 28. — Sir George H. Barclay, aki a háború alatt Bukarestben mint Anglia nagykövete működött, ma reggel hosszas szenvedés után meghalt. Betegsége főként azok a nélkülözések és szenvedések okozták, amikben a háború alatt Romániában része volt.

Kétszáz gyermeket mentettek ki az égő iskolából. LEONARDTOWN, Md., jan. 28. — A Xaveri Szent Ferenc rend iskolájában tűz ütött ki tegnap az előadások alatt. A szerzeteseknek sikerült mind a 200 tanulóat kivevénnyel pánik nélkül az iskolából. Néhány mintegy kétszáz fős személyzetből csak ezer fog megmaradni. Az iródnak erdészi ügyosztályát a földművelési miniszteriség ügyosztályát a belügyminiszterium közegészségi szakosztálya.

Amikor megalapították, az iróda félmillió éves költségvetéssel dolgozott, míg most tízezerrel millióssal dolgozik.

Kentucky kormányzója az "éjszakai lovasok" ellen. FRANKFORT, Ky., jan. 28. — Edwin P. Morrow kormányzó 500 dollárt tűzött ki azoknak a night ridereknek, éjszakai lovasoknak fejére, akik Fleming és Bath megyékben gyújtogattak, raboltak s terrorizáltak a dohánytermékekért.

A törvényeseket fölkerítette a kormányzó, hogy nagyszéküldési vizsgálatokat rendeljenek el a night riderek ügyében. Utasította az állami nemzetőrséget fõparancsnokát is, hogy vány lovas csapatot tartson készenlétben azonnali szolgálattal. "Az állam becsületét meg fogom védeni a ezektől a gyújtogató, rabló és terrorizáló bandától az államtól" — jelentette ki a kormányzó.

Pusztító vihar sepet végig nagy kárt okozva Budapesten

BUDAPEST, jan. 28. — Az ide Budapestről beérkezett hírek szerint néhány nappal ezelőtt rémes, pusztító vihar vonult végig a magyar főváros felett. Az eddigi megállapítások szerint a nagy viharban négy ember vesztette az életét. Egy hat esztendőse leányt a Dunába sodort a vihar ereje és a szegény gyerek belefulladt a habokba. A házak lezuhaltak lakatai harminc embert súlyosan megsebesítettek úgy, hogy a mentők voltak kénytelenek beszállítani, míg igen sokan könnyebben megsebesültek.

Az anyagi kárt sok millió koronára becsülik. Egyes házakból kénytelenek voltak kiköltözni a lakók, mert a vihar elsodorta a falakat. A néprajzi museum óriási károkat szenvedett. A szélvihar ereje leszállította a tetőt és a nagy felhőszakadása szinte elöntötte a termeket. A museum remek egyiptomi és japán gyűjteményeit teljesen tönkrementek és az összes termék víz alatt állanak.

Elbucszott a bucsuzásra készülő elnöktől James Cox

A volt elnökjelölt európai utazása előtt bucsulátogatást tett félórát az elnöknel.

WASHINGTON, jan. 28. — James M. Cox, a demokráta bukott elnökjelöltje tegnap meglátogatta a Fehér Házban Wilson elnököt, akinek társaságában fél órát töltött el. Amikor a Fehér Házból távozott, kijelentette, hogy politikáiról egyáltalán nem beszélgetett. "Ez volt az utolsó alkalom arra, hogy régi jóbarátomat meglátogathassam, mielőtt ez a Fehér Házból kivonulna. A látogatásom csak személyes természetű volt és őszinte örömmel szolgált, hogy az elnök egészen ennyire megajult."

DE VALERA AZ IREK BÉKEFELTÉTELEIRŐL

El kell ismerni az ireknek jogát a függetlenségre, ez az első nagy követelmény.

DUBLIN, jan. 28. — De Valera iri köztársasági elnök ma kinyilvánította az iri köztársaság békefeltételeit. Az első követelmény az, hogy Anglia ismerje el az iri nép jogát a függetlenségre. Aztán jönne a sor arra, hogy a közös megegyezésnek megfelelő megállapodásra jus-

Erős földrengés rázza meg Philadelphiát és környékét

Philadelphiában a város közepén földrengést észleltek. — A környéken is. — A kár nem nagy. — Emberéletben nem esett kár.

PHILADELPHIA, jan. 28. — A Keleti Pennsylvania és északi Keleti New Jerseyben földrengés volt. Az emberek még most is megdöbbenve kérdezik egymástól, hogyan történhetett ez? Philadelphiában erősen le-

POLGÁRJOGOT ADNAK AZ INDIÁNOKNAK IS

A szövetségi hivatal fontos törvénytervezete. — A hivatal létszámát is le akarják csökkenteni alaposan.

WASHINGTON, jan. 28. — A képviselőháznak az a bizottsága, amely az indiánok ügyét tárgyalja törvényjavaslatot készített, amelynek értelmében az indiánok is meg fogják kapni a teljes polgárjogot és a jogot arra, hogy személyesen kezeljék a körülbelül egymillió dollár értékű ingatlanukat. A jog egyelőre csak a legalább is félfér indiánokra és azokra a telivér indiánokra fog kiterjedni, akik az elemi iskolát elvégezték.

A bizottság egyben újra akarja szervezni az 1832-ben létesített indián irodát. Ennek jelenlegi hétézer főnyi személyzetéből csak ezer fog megmaradni. Az iródnak erdészi ügyosztályát a földművelési miniszteriség ügyosztályát a belügyminiszterium közegészségi szakosztálya. Amikor megalapították, az iróda félmillió éves költségvetéssel dolgozott, míg most tízezerrel millióssal dolgozik.

VÁLOGASSUK JÓL MEG AZ IDEGENEKET

A bevándorlás áll ma a hivatalos és félhivatalos érdeklődés központjában. — A National Security League véleménye. — A Liga kettős alapra akarja helyezni a bevándorlást.

NEW YORK, jan. 28. — A bevándorlás kérdése jobban izgatja a hivatalos és félhivatalos köröket ma, mint bármikor ennek előtte.

Egyre-másra nyilatkoznak a hivatalos testületek. Legutóbb a National Security League adta le a véleményét. A National Security League véleménye szerint a bevándorlást két fundamentális alapra kell helyezni.

"A bevándorlás alapja elsősorban az kell legyen — mondja a Liga egy legutóbb kiadott nyilatkozatában — hogy a bevándorlókat kvalitatív szempontjából osztályozzák. A bevándorlókat épen úgy meg kellene vizitálni, mint ahogy a munkaadó megvizitálja a leendő alkalmazottját. Megfigyeli, mennyire beszél, mennyire józan életű, mennyire szorgalmas, mennyire tartja a rendet és törvényt tiszteletben, megfigyeli, hogy testben és lélekben mennyire tiszt, meggyőződik róla, hogy képes az iri politikai meggyőződésével szembe, meggyőződik róla, tiszt-e a múltja kriminális szempontból stb.

A másik fontos szempont annak megítélése, mennyire várható, hogy a bevándorló alkalmazkodni majd az amerikai ideológiához, vagy politikailag, mint társadalomlag. A baj az, hogy az összes bevándorlási javaslatok túlságosan sokat foglalkoznak a múlttal, nem tekintenek a jövőre. Folyton csak arról van szó, hogy gazdaságilag milyen érték a bevándorló. Hiszen nem mondjuk, ez is fontos, de csak másodrangban. Elsősorban fontos annak megállapítása, felszihajtuk-e magunkba ezt az idegen elemet, vagy ő szív fel minket."

Chicagoiban is terjed a halalos álomkor.

CHICAGO, jan. 28. — A városi tanács ülésén megdöbbenve vették tudomásul a közegészségügyi biztosság azt a jelentést, hogy az újfajta álomkor, ami Európában olyan sok áldozatot szedett, Chicagóban is fellépett olyannyira, hogy már harminchárom megbetegedéssel van hivatalosan tudomás a közegészségügyi hatóságoknál.

Tífusz Ohioiban. WASHINGTON, jan. 28. — Az Amerikai Vörös Kereszt további 20 ezer dollárt irányzott elő a tífusz elleni küzdelemre az Ohio állami Salem városában, ahol a járvány már kezdett veszedelmes mértékű üteni. A Vörös Kereszt erre a célra már előzőleg 50 ezer dollárt adott.

Salemiban igen nagy szükség volt a Vörös Kereszt segítő kezeire. A három hónapos járvány alatt a város 9.500 lakosából 900 kapott tífuszt és a Vörös Kereszt nagy ideiglenes kórházában 170 beteget kezelt. Az ideiglenes kórházak közül egyet továbbra is fenntartanak, hogy ott a már gyerebben jelentkező eseteket kezeljék. A járvány idejére a Vörös Kereszt 58 ápolót küldött Salembe. A Vörös Kereszt támogatásán kívül Salem polgárai, de a város megnomorodott ipari és üzleti viszonyoknak, 52 ezer dollárt gyűjtöttek össze a maguk körében a járvány leküzdésére.

KÜLÖN BIZOTTSÁG PRÓBALJA MEGOLDANI A HADIKÁRPÓTLÁS KÖRÜLI SÜLYOS BONYODALMAT

Kritikus nap a szövetségek párisi konferenciáján. — Doumer fantasztikus követelését még a francia sajtó sem helyesli. — Lloyd George kifejtette a nézetét a dolgról.

PARIS, jan. 29. — A tegnapi nap kritikus napja volt a szövetségek párisi konferenciájának, de még kritikusabb lesz a mai nap, amelynek Briand francia miniszterelnök döntő jelentőséget tulajdonít. A tegnapi ülés oly előjelek mellett kezdődött meg, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy a tárgyalások folytatása is veszélyeztetve van. Briand az ülés végén ezeket mondotta:

"A hadikárpótlás kérdését egyszer és mindenkorra el kell intézni. A miniszterelnök álláspontja nem egyszerűen ugyan, azonban közöttük nem áthidalhatatlan az úr. Határozott tartalmu határozati javaslatot kell elfogadnunk. Az én álláspontom végeredményében ugyanaz, mint amelyet már a francia kamarában kifejtettem."

A kamarában a francia miniszterelnök tudvalójában azt fejtette ki, hogy ellene van a német hadikárpótlás összegszerű megállapításának, ellenben szívesen elfogadja az évi járulékokat.

Hosszasan tárgyalták a hadikárpótlás kérdését. Az ülés elején a konferencia még mindig hatása alatt látszott lenni annak a lehetetlen követelésnek, amelyet Doumer francia pénzügyminiszter tegnap terjesztett elő és amely Franciaország részéről Németországtól 112 milliárd arany márkát követel. Doumer álláspontját maga a francia szövetség is helyesli és nem helyesli (ígyben a francia kabinet tagjai közül, míg az angol miniszterelnök egyszerűen kijelentette, hogy a követelés lehetetlen és be nem hajtható.

Végül is abban állapodtak meg, hogy egy bizottságot választanak, amely bizottság megállapítja, hogy mily összeggel tartozik Németország a szövetségeknek, valamint azt, hogy mennyiben tudja ezt teljesíteni. A bizottságnak két francia, két angol, egy-egy belga, olasz és japán tagja van. A jelentésüket valószínűleg még ma meg is teszik.

Németországnak fizetnie kell, amennyire csak bírja", mondotta Lloyd George "és ennek behajtása végett össze kell tartaniok a szövetségeknek. Azonban hiába állapítunk meg többet, mint amennyit képes is fizetni. Németország érdekei, fursán hangzik ugyan, de úgy van, azonosak a szövetségek érdekeivel. Kérdés az, hogy behajtatható a követelés behajtani. Németország könnyen fizethetne a saját határain belül, azonban az erdeit, vasútait stb. nem exportálhatja. Németország csak kivételben fizethet. Ha tuloktat viz ki a szövetségek országába, ezzel tönkre teszi a szövetséges országok iparát. Ha tuloktat viz ki a semleges államokba, ezzel versenyhátrányt tesz országokba a szövetségeseknek. Ezért a hadikárpótlás behajtásának kényes kérdését kétszeres gondnal kell elintézni."

Erre aztán Briand is kifejtette a maga álláspontját, jelezve azt, hogy Franciország kész bármely megoldásra vezető módot elfogadni. A maga részéről azonban az évi járadékokat tartja a legelőszerűbbeknek.

Küzdenek a járványok ellen Montenegróban. PODGORITZA. — Az első határozott lépést tette a Jugoszláv kormány Montenegróban a járványok elleni küzdelem érdekében, amikor egy Wasserman laboratóriumot és nyilvános, ingyenes rendelőt állított fel Podgoritzában. A laboratórium és rendelő az Amerikai Vörös Kereszt kórházával fog együttműködni. A kormány a helybeli orvosok kétségbeesett sürgetésére az új munkára 150.000 dinárt adott.

EGYELŐRE NEM AKAR AZ ANGOL LEFEGYVEREZNI. A kerülő uton Amerika tudomására juttatott angol álláspont szerint a tengeri fegyverkezés mérséklése pár hónapra elhalasztandó.

WASHINGTON, jan. 29. — Kerülő uton, egy new yorki nagy bankógy által juttatta az angol kormány Amerika tudomására azt az álláspontját, hogy előszerínek tartaná, ha néhány hónappal még nem bolygatnák a tengeri fegyverkezés mérséklésének a kérdését. Egyelőre az angol kormány nincs elkészülve arra, hogy erről a nagyfontosságú kérdéssel beszéljen.

Hogy kicsoda indokolással akarja a halasztást az angol kormány, arról egyáltalán nem értesültek a kongresszus tagjai. Vannak, akik abban a nézetben vannak, hogy ennek a kérdésnek az előzetes megbeszélése befolyásolná a nemzetek ligája által a lefegyverzés kérdésében kiküldött bizottság munkálatait, vannak ismét, akik azt hiszik, hogy az angol kormány nézete szerint a hajóépítési program az előzetes megbeszélés kártékonyan befolyásolná a munkahelyzetet, vannak, akik azt vélik, hogy valami megegyezés van Anglia és Japán között és végül olyanok is vannak, akik azt hiszik, hogy ezáltal Németország kapna vérszemmet.

Habár nem hivatalos uton juttott is Amerika tudomására az angol kormány álláspontja, még is minden valószínűség szerint nagy hatása lesz annak a Borah-féle javaslat eldöntése körül. A kongresszus tagjai között ugyan kező eseteket kezeljék. A járvány idejére a Vörös Kereszt 58 ápolót küldött Salembe. A Vörös Kereszt támogatásán kívül Salem polgárai, de a város megnomorodott ipari és üzleti viszonyoknak, 52 ezer dollárt gyűjtöttek össze a maguk körében a járvány leküzdésére.

AD IO... Hát annak valami oka volt... Persze, hogy volt. Csaknem a vízbe fulladt... most elővette zsebkönyvét... Mindenekelőtt azonban emlékeztetné akarom hozni néhány gaztettét.

NÉPEK ŐSZINTE VÉLEMÉNYÉT KIVÁNJÁ HALLANI A BAJOROK KIRÁLY JELŐLTJE: RUPPRECHT

Rupprecht bajor herceg kijelentette, hogy a trónt csak akkor hajlandó elfoglalni, ha a mostani kormányforma megváltoztatása mellett a nép őszintén megnyilatkozhatik.

MÜNCHEN, jan. 28. — Bajorországban egyre több és több hang hallatszik amellett, hogy Rupprecht hercegnek el kellene fogadnia a trónt ismét. A konzervatívok pártjának egy erősbb rész s a nép hangulat egyre jobban megnyilatkozik a régi király mellett.

Természetes, hogy a szövetségeseknek és az Egyesült Államok hivatalos körének a figyelme a dolgok ilyen kialakulása ellen van. Eppen ezért bizonyos fontossággal bír egy amerikai újságnak egy interjúja, amit nemrégiben Rupprecht herceggel folytatott.

"Semmiféle 'hivatalos' nyilatkozatot nem akárok most adni, mondotta többek között a bajor hadvezér. A mostani kormányforma megváltoztatása csak úgy várható, ha a nép, a maga szabad akaratából így nyilatkozik meg. Nem mint herceg szöke, én most egyszerű polgár vagyok csak.

Nem vagyok híve az erőszaknak. Azt tartom, ha a mostani kormányformát erőszakkal változtatnák meg, az kriminális dolog lenne."

A herceg erre vonatkozólag azután nem akart többet mondani. Az amerikai újságot a hercegudvari villájában fogadta. Rupprecht udvarias volt hozzá s a beszélgetés elején Amerikát illetőleg tett fel kérdéseket.

"Az emberek nagyon szeretnek az amerikai és az angol demokráciáról beszélni, de azt kérdezem én, volt-e valaha egy német hercegnek, vagy akár magának a császárnak olyan hatalma, mint az Egyesült Államok elnökének?"

Rupprecht nagy lelkesedéssel beszélt a kooperatív munkáról, amit az összes embereknek végezni kellene, hogy a világot ismét talpra lehessen állítani.

Aztán megemlékezett a bolsevizmusról. Kijelentette, hogy az ő nézete szerint a bolsevizmus csakis a háború normális következményeként fogható fel. Természetes, hogy elítélőleg nyilatkozott a vörös veszedelméről.

Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy az emberek meg fogják egymást érteni és a világ talán még egyszer visszatérhet a régi kerékvágásba.

Az amerikai jótékonyág

A "Peati Napló" január 9-iki számából.

A magyarországi nagy gyermekmóron hathatósan segítettek most az amerikaiak. A Hoover által az európai gyermekek segítésére összegyűjtött összegből ugyanis annyi jut Magyarországnak is, hogy naponta ötvenezer nekifutó gyermek kaphat majd ebédet. E célból 27 tonna kakao, 77 tonna cukor, 252 tonna tejkonverz, 137 tonna rizs, 61 tonna zör és 560 tonna liszt kell arra, hogy hat hónapig keresztül naponta ötvenezer gyermek kaphasson ingyen eledelet az American Relief Administration utján. Gondoskodnak 73 tonna kávéra való szappannal is. Amerikából fogják küldeni ezt a rengeteg élelmiszert s a magyar kormány is hozzájárul a jótékonyáshoz az adminisztráció és szállítási költségek elváltásával és 175 tonna babbal. Az étkezésben résztvevő gyermekek sorozása január 12., 13., 14. és 15-én lesz. Minden három és tizenégy év közötti gyermek, aki részvételt ösztönöz az amerikai gyermek-konyhák étkezési feladataiban, jelentkezését a szomszédoknál, ahol a legrosszabbul talált gyermeknek kiváltsággal a gyermek-konyhák valamelyikéhez utalják.

ÖTVEZEZER DOLLÁRT KÖVETEL A LOS ANGELESI SZÉPSÉGNEK TITOKZATOS ELSZÖKTETŐJE

A rendőrség nem tud nyomára jönni a rejtelmes esetnek, azonban nem egészen hisz a zsaroló levelben. — A kétségbeesett család már egy híres médiumot is felkeresett.

LOS ANGELES, jan. 28. — A hollywoodi szép otthonból kedden titokzatos tettesek elrabolták a büvös szépség Mrs. Gladys Witherellt. A rendőrség és a detektívok azonnal megmozdultak a szép asszony keresésére, azonban noha minden egyes nyomot figyelembe vettek, nem tudtak eredményt elérni a rendkívül titokzatos eset felderítésére. Az eset egyike a legtitokzatosabbnak a rendőrség évkönyvében.

Tegnap reggel azután egy levelet, géppel írott levelet találtak a családi ház kapujában, a melyet titokzatos kezek ismeretlen módon csempészték oda. A levél O. S. Witherellnek, a férjnek volt címezve és ezeket tartalmazta: "Mr. Witherell: A felesége biztonságban van. Ne aggódjék érte. Készítsen el 50 000 dollárt, mert nekemokra hallani fog róla. Ne értesítse a rendőrséget, vagy a detektívokat, mert mindent elveszíthet."

A rendőrség egyelőre nem ad feltétlen hitelt a zsaroló levélnek, de viszont arról sincs meggyőződve, hogy az asszonyt zsarolás célból rabolták el. Azt mondják, hogy hamarosan megrendítő részletek várhatók.

A városi tanács, valamint más testületek is jutalomdíjakat tűztek ki a tettesek kézrekerítésére, és nagyobb jutalom...

ÚJ TÁMADÁSRA KÉSZÜLNEK AZ OROSZ HADAK

Megbízható híradás szerint már február vége felé megkezdik az offenzívát. — Lengyelország Magyarország és Románia segítségét kéri.

LONDON, jan. 28. — A Daily Telegraph koppenhágai tudósítója a közeli orosz offenzíva dolgában a következőket táviratozza:

"Az ide beérkezett hírek szerint a közeli orosz offenzíva hadműveleti bázisa a Petrograd, Pskoff, Polbtsk, Vitebsk, Smolensk, Kieff, Mohileff, Odesa vonalra lesz. Az előnyomás valószínűleg Petrograd és Smolensk között lesz. Magyarországon és Kieff és Kasatin között 'Ukrájna'ban."

"Polotsk és Kasatin körül hatalmas lovas csapatok vannak össze, míg az egész vonalra összpontosított csapatok létszáma hatszáz ezer emberre becsülük."

A Daily Newshoz Prágából beérkezett hírek válságosnak jelzik az állapotokat Varsóban, a lengyelek fővárosában. A hírek többek között ezeket mondják: "A bolsevikok nagy csapatokat vonnak össze a lengyelek ellen és minden valószínűség szerint még február vége előtt meg is kezdik az offenzívát. Azok a hírek, amelyek szerint a városi idegen követségek már el is küldték az irattársaikat Párisba, nem bizonyultak igaznak."

A lengyel kormány a magyar és a román hadak segítségét vágyakozik, azonban bizonyosnak vehető az, hogy Cseh-Szlovákia semleges marad. Itt különben általában azt hiszik, hogy Románia és Magyarország csakis megfelelő kártalanítás esetén esatlakozhatnak a lengyelekhez, ez pedig csakis Cseh-Szlovákia vagy Jugoszlávia terhére történhetne meg."

Hasznát veszik a háborús térképeknek. RIGA, Litvánia. — Litvániaiban olyan nagy a papírhiány, hogy a német és orosz hivatalos háborús térképekből borítékok készítenek. Mikor az ország független lett, nagy tömeg ilyen térképet került a litván kormány kezébe. A kormány viszont eladta a térképeket papírkereskedőknek, akik a nyomtatott oldalt belül fordítva, borítékokat készítettek belőlük üzleti és magán használatra. Így aztán gyakran megtörténik, hogy a címzett a boríték belsejében annak a kerületnek a haditérképét találja, ahonnan a levél jött.

Felhasználják a csataterék hulladékeit. RIGA, Letvnia. — A lett földművelők rendkívül élelmesek a csataterék hulladékaiknak és a hadi gépek maradványainak felhasználásában. A sáncárkokban és leshelyeken talált fát építésként és tüzelésre használják. Az Amerikai Vörös Kereszt által szétosztott szalonmás bádógöbözöket kiegyenesítik és a háztetőket faldözzák velük. Régi vasdarabokból, rozsdás ágyúrészekből, gépfegyver talapatokból gazdasági szerszámot készítenek a letvniai farmokon. Sok helyen a földbe ásott leshelyet, úgy ahogy találják, jégveremnek használják.

Családkihozatali ügyekben a legmegbízhatóbb és legelismertebb iroda az OCEANIA CO. Fiókok: BUDAPESTEN, NAGYVÁRADON ÉS PRÁGÁBAN. Kérjen felvilágosítást!

OCEANIA CO. 306 EAST 13th STREET, NEW YORK CITY.

Furcsa kívánság. BERKELEY, Cal. — Furcsa és szokatlan követeléssel állott szemben az Amerikai Vörös Kereszt helybeli fiókjá, mikor egy izgatott olasz rohanat be az igazgatóságához és azt követelte, hogy kerítsenek számára azonnal egy kis gyermeket. A saját kis öt hónapos lányá éppen akkor halt meg, a felesége magánkiel volt a fájdalomtól és az olasz attól félt, hogy az anya nem éli túl a nagy csapást, ha nem talál egy másik gyermeket, aki elhunyt kis lányá helyét pótolja. Félnapig tartó telefonálás és küldözgetés után végre délre egy fekete szemű kis olasz árva talált szerető anyát és apát.

ÖTVEZEZER DOLLÁRT KÖVETEL A LOS ANGELESI SZÉPSÉGNEK TITOKZATOS ELSZÖKTETŐJE

A rendőrség nem tud nyomára jönni a rejtelmes esetnek, azonban nem egészen hisz a zsaroló levelben. — A kétségbeesett család már egy híres médiumot is felkeresett.

LOS ANGELES, jan. 28. — A hollywoodi szép otthonból kedden titokzatos tettesek elrabolták a büvös szépség Mrs. Gladys Witherellt. A rendőrség és a detektívok azonnal megmozdultak a szép asszony keresésére, azonban noha minden egyes nyomot figyelembe vettek, nem tudtak eredményt elérni a rendkívül titokzatos eset felderítésére. Az eset egyike a legtitokzatosabbnak a rendőrség évkönyvében.

Tegnap reggel azután egy levelet, géppel írott levelet találtak a családi ház kapujában, a melyet titokzatos kezek ismeretlen módon csempészték oda. A levél O. S. Witherellnek, a férjnek volt címezve és ezeket tartalmazta: "Mr. Witherell: A felesége biztonságban van. Ne aggódjék érte. Készítsen el 50 000 dollárt, mert nekemokra hallani fog róla. Ne értesítse a rendőrséget, vagy a detektívokat, mert mindent elveszíthet."

A rendőrség egyelőre nem ad feltétlen hitelt a zsaroló levélnek, de viszont arról sincs meggyőződve, hogy az asszonyt zsarolás célból rabolták el. Azt mondják, hogy hamarosan megrendítő részletek várhatók.

A városi tanács, valamint más testületek is jutalomdíjakat tűztek ki a tettesek kézrekerítésére, és nagyobb jutalom...

Javul a munkahelyzet Illinois államban is

Az illinoisi ingyen munkaközvetítő hivatala jelentése szerint egyre több munkást vesznek vissza régi foglalkozásába az államban.

CHICAGO, jan. 28. — Az illinoisi ingyen munkaközvetítő hivatal azt jelenti az illinoisi munkügyi osztály vezetőjének, hogy az állam területén a munkahelyek egyre jobbak lesznek.

Charles J. Boyd, az ingyen munkaközvetítő hivatal elnöke azt jelenti, hogy Chicagóban magában a helyzet nem valami sokat változott, ami a munkanélküliek számát illeti. Ellenben egyre több és több az az eset, ahol a munkaadó visszaveszi alkalmazásába a nemrég elbocsátott alkalmazottját, ez pedig, Boyd szerint, jobb idők hajnalát jelenti.

Ami a közhasznú intézményeket és a közszükségleti cikkeket gyárthatja, a helyzet nem valami sokban változott. Ugyanez a múlt hónapban 9.905 gyermek ruhát állított elő. A feldolgozott gyapjút és szövetet is a Vörös Kereszt adta és a Varró Club tagjait kész ruha vagy anyag formájában fizette. A ruhákat a nélkülözött lett gyermekek között természetesen ingyen osztották szét.

Német követségből varróclub. RIGA. — A rigai volt német követség épületében a Lett Asszonyok Varró Clubja az Amerikai Vörös Kereszt által ajándékozott amerikai varrógépek a múlt hónapban 9.905 gyermek ruhát állított elő. A feldolgozott gyapjút és szövetet is a Vörös Kereszt adta és a Varró Club tagjait kész ruha vagy anyag formájában fizette. A ruhákat a nélkülözött lett gyermekek között természetesen ingyen osztották szét.

PÉNZKÜLDÉSI ÁRAK. ATLANTIC NATIONAL BANK. 257 Broadway, New York. január 28-án a következő áruk mellett küldött pénzt: 10,000 magyar korona... \$26.00 1,000 csehkorona... \$15.25 1,000 jugoszláv korona... \$ 7.70 1,000 román lei... \$16.20 Küldje Ön is pénzt ezen hatalmas bank utján.—Magyarul beszélünk és levelezünk.

Kivándorlási ügyekben BUDAPESTI IRODAM DIJTALANUL nyújt segítyt és tanácsot mindazoknak, akik CSALÁDJAJUKAT vagy ROKONAJUKAT általam hozzátják ki az OHÁZÁSBÓL. AZ ÖSSZES SZÜKSÉGES OKMÁNYOKAT a legelővidebb idő alatt beszerzem.

EZ A BANK ALLAMI FELÜGYELET ALATT ALL. Pénzküldemények, dollár vagy korona átutalások, hajójegyek, utlevelek és közjegyzői ügyek végeztet forduljon bizalommal személyesen, vagy pedig írjon a következő címre: JOHN NEMETH, Jr. Banker 437 PENN AVE., PITTSBURGH, PA.

Kivándorlási ügyekben BUDAPESTI IRODAM DIJTALANUL nyújt segítyt és tanácsot mindazoknak, akik CSALÁDJAJUKAT vagy ROKONAJUKAT általam hozzátják ki az OHÁZÁSBÓL. AZ ÖSSZES SZÜKSÉGES OKMÁNYOKAT a legelővidebb idő alatt beszerzem.

EZ A BANK ALLAMI FELÜGYELET ALATT ALL. Pénzküldemények, dollár vagy korona átutalások, hajójegyek, utlevelek és közjegyzői ügyek végeztet forduljon bizalommal személyesen, vagy pedig írjon a következő címre: JOHN NEMETH, Jr. Banker 437 PENN AVE., PITTSBURGH, PA.

KÉSZPÉNZ-DOLLÁROK átutalása egész Magyarországra

RENDES UTON ÉS SURGÖNYILEG BÁRMILYEN ÖSSZEGIG, TELJES JÓTALLAS MELLETT.

Bárhol lakják is a címzett, az itt felsorolt városok valamelyikéhez közel van s így nem okoz semmi nehézséget a készpénz-dollárok átvétele.

A címzett személyesen veszi át a dollárokat és a feladó sajtókezüleg aláírt nyugtát kap kézhez.

Atutalási díj 3 dollár minden száz dollár után. A legkisebb díj 1 dollár. A távirat díja külön fizetendő.

Korona-pénzküldés. MAGYARORSZAG—CSEHO-SZLOVAKIA JUGOSZLAVIA—ROMANIA (LEI) minden legkisebb községbe is, Romániába csak postai úton, a többi országokba táviratilag is, a LEGOLCSÓBB NAPI ÁRFOLYAM MELLETT.

Hajójegyek minden európai kikötőbe, a LEGOLCSÓBB EREDETI ÁRBAN.

Dollár-betétek megőrzése és kamatoztatása 4 százalékkal.

Közjegyzői ügyek valamint minden más hazai ügy GYORS, PONTOS ÉS JUTANYOS ELINTÉZÉSE. Minden levélre azonnal, kimerítő felvilágosítást kap, ha erre a címre ír:

KISS EMIL BANKÁR

133 SECOND AVE. NEW YORK

Munkában már a junkerek a Császárságért

A két német szélső jobboldali párt mind nyiltabban monarchikus alapokra helyezkedik. — Unnepelték Vilmos születésnapját.

BERLIN, jan. 28. — Tegnap volt Hohenzollern Vilmos születésnapja és ámbár a császár maga a száműzetés kenyereztől Hollandiában, az itt élő hívei, akik két évvel ezelőtt még csak kardot sem rántgáltak az érdekében, most nagyokat ittak az egészségére és táviratilag közölték vele a húsvékokat, valamint azt a reményüket, hogy a jövő hónapban lefolyó német választások alkalmával a német nép nem fog megfélemlíteni az igazi arórt.

Egy évvel ezelőtt még csak titokban merték megülni a császár születésnapját, azonban ebben az esztendőben a junkerek visszanyerték régi arroganciájukat és becsavagytak. Elvannak határozva arra, hogy a jövő hónapi választásokra is felhasználják a császárság visszaállítására érdekében, még pedig a két német szélsőjobboldali pártnak, a Deutsche Volksparteinek és a Deutsche National Volksparteinek a platformjával. Mindketőnek a programja csaknem teljes nyíltsággal monarchista jellegű.

A két párt a hivatalos nyilatkozataiban egyre-erre vitatja, hogy a német alkotmány megváltoztatását semmi esetre sem akarja az erőszaknak az alapján keresztülvinni, hanem csakis alkotmányos alapokon. Ennek dacára azonban bizonyos az, hogy akármilyen Kapp-féle mintára megszervezett államesiny véres polgárháborúkat nyitná meg a szilpjeit. És ez az, amitől a monarchisták egyedül félnek. Tudják ugyanis azt, hogy a német nép nagy többsége nincsen velük és hogy a jelenlegi látszólagos nemtoródómság dacára is készen lenne megvédeni a köztársaságot.

A választási előjeleket mérlegelve a hozzátérték azt állítják, hogy a Deutsche National Volkspartei valószínűleg erősödve fog kikerülni a választási küzdelemből, míg viszont a másik szélső jobboldali vesztien fog mandátumokat, de nem annyit, hogy a National Volkspartei emelkedését ellensúlyozza.

Kevesebb az ünnep Lengyelországban. VARSÓ. — Lengyelország elhatározta, hogy követi az Amerikai Vörös Kereszt és a többi amerikai segély bizottság példáját azzal, hogy az ünnepnapok nem dolgoznak és ezzel is siettetik az ország talpraállításának munkáját. A múlt évben 75 ünnepnap és 52 vasárnap miatt Lengyelországban csak 238 munkanap volt. Másutt ugyan az amerikaiak tiszteletben tartják az ország hagyományait, itt azonban képtelenek voltak segélymunkájukat minden törvényes ünnepnapon felfigyesteni. Az eredmény az volt, hogy a lengyel kormány is belátta, miszerint több munkára van szükség, a nép is hamarosan vissza a városba nagy kővannal, a nép is hamarosan vissza a városba nagy kővannal.

Mindenki fát vag. VIBORG. — Petrográdról és Moszvávból érkező orosz menekülők beszélték az orosz-finn határon állomásozó amerikai segély állomáson, hogy milyen lázas segítséggel gyűjtöttek fát az oroszok a télre. Petrográdon és Moszkvában mindenki a közeli erdőket bujja. Az emberek korábban nem gondoltak arra, hogy a télre kellene fát gyűjteni, és ezért nagy kemény munka után hosszú csapatokban tértek vissza a városba nagy kővannal, a nép is hamarosan vissza a városba nagy kővannal.

PÉNZKÜLDÉS Magyarországra és a megszállott területekre a legelővidebb napra árfolyamon.

HAJÓJEGYEK bármely európai kikötőbe, kényelmes s gyors hajókon.

ZÁRÓ C. HENRY New York állam banktervezési alapján engedélyezett bankház 39 Cooper Square, New York 3 3-ik Ave. és 6-ik utca sarkán.

ANK

szület: OND AVE. Street

nak a római telefon alottak.

— Az Sz. és telefon alottakba léptek a tulzó hazafas rendőrségi beosztásúak akik folytán a szolgálat telje

tegeknek! ARTHUR PATRISON, N. J.

YÉSEK VÁNYOK: 60 VÁNYOK: 50

Bankház AVENUE, New York, N. Y.

REK

ssaic, N. J.

100.000 MAGYAR KORONÁT küldött tegnap THE STATE BANK Magyar Osztálya 376 Grand St., New York \$265.- DOLLÁRERT.

ak olcsóbb egy lada-

CO. Cent. 669

